

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת שלח

אור

סוד ההצלחה בחינוך חום ואהבה:

במדבר פרק יג (טז) אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר שָׁלַח מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת הָאָרֶץ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁיעַ בֶּן נֹנִי יְהוֹשֻׁעַ: (ל) וַיְהִי כִּלְבָב אֶת הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עֲלֵה נַעֲלָה וַיְרִשְׁנוּ אֶתְּךָ לָהּ: בַּמְדָּבָר פָּרַק יָד (כד) וְעַבְדֵי כָּלֵב עֲקָב הֵיטָה רוּחַ אַחֲרֵת עִמּוֹ וַיִּמְלֵא אַחֲרָי וַהֲבִיאֲתִיו אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר בָּא שָׁמָּה וְזָרְעוּ וַיְרִשְׁנָהּ: ופרש"י התפלל עליו משה ה' יושיעך מעצת המרגלים.

שאלות

א { והקשה החפץ חיים עה"ת מדוע התפלל רק על יהושע ולא התפלל גם על כלב? **ב** { ועוד הקשה מדוע בהמשך פרק יד-כד משבח הי"ת את כלב לבד "ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו" וכו' ואילו את יהושע לא הזכיר? **ג** { עוד יש לשאול על שם הפרשה שלח לך מה המסר בשם הפרשה?

דרכי החינוך:

שאלת השאלות מהיא הדרך בחינוך הבנים והתלמידים יש הסוברים שצריך ללכת ביד קשה מאחר והמציאות שיש ירידת הדורות יש יותר חוצפה ועזות וקשה לגדל ולחנך ביד רכה בדורנו, וכן ביתו של כל אדם ישנה הדילמה הקשה כיצד לנהוג עם בן שאינו ממושמע ולא משתף פעולה ורבים הולכים ביד קשה ובתקיפות, אולם מפרשתנו נלמד את השקפת התורה כיצד צריך האדם לנהוג בביתו ובחינוך התלמידים ובהתמודדות בחברה, שיסוד היסודות בחינוך הוא דוקא חום ואהבה, ומה ששיגי בכוח ישיג עשרת מונים במוח, אלא שלא תמיד רואים את התוצאות כאן ועכשיו, כי פעמים רבות רק אחר זמן מרובה קוצרים את הפירות, וכמאמר התנא באבות פרק ב-א. אִיזוּהִי דֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל שְׂבִיבֹר לוֹ הָאֶדָם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם. ומפרשתנו נלמד מהיא הדרך שהיא תפארת שכבר בדור המדבר דור דעה הוכרע הדבר שהדרך היותר רצויה לפנינו יתברך לקרב בחום ואהבה גם את הרחוקים מדעת תורה והשקפתה ובדרך זו התוצאה יותר בטוחה כאשר נבאר להלן.

סיפור מדהים עד דמעות על חום ואהבה:

נפתח בסיפור אמיתי. שפורסם לאחרונה על משפחה שהלכה לציון האבא ביום האזכרה להר המנוחות והנה לנגד עיניהם מתגלה מחזה תמוה הגיע בחור לאיזה ציון בקרבת מקום ומוציא שטיח אדום ופרס אותו עד הקבר והדליק נרות מסביב ותלה שם איזה שלט ולאחר מכן נסע, אחד מבני המשפחה קפץ בסקרנות לראות והופתע מכל המחזה ועוד יותר מהשלט שכתוב עליו הצעת נישואין לחברתו, בעודם המומים מהמעשה שלא מצא היכן לערוך הצעת נישואין אלא בהר המנוחות והנה הגיע שוב עם הרכב ויורד יחד עם החברה שלו וצועדת על השטיח האדום עד הקבר והתפרצה בבכיות נוראות עד שנרגעה ואז הציע לה הנשואין והם היו המומים מהמחזה, והנה פתאום אותו מעיר פונה אליהם אולי מוכנים להצטרף לומר קדיש, כמובן הסכימו ובאו ולא הצליחו להבין האם לצעוק עליו שלא מצא מקום אחר או לשתוק, ואז הבחורה אמרה לו תספר להם או אני יספר ואכן היא סיפרה את סיפורה שהיא גדלה בבית חרדי לכל דבר ולצערנו בהשיגה התחילה להזדרז עד שתפסו אותה במעשים נוראים וסילקו אותה מהסמינר כמובן הודיעו להורים על מצבה דבר שבשר אותם, אולם לאחר לילה שבכו והתקשו לעכל היכן טעו בחינוכה שהגיעה עד הלום בבוקר ישבו איתי ושאלו אותי מה קרה לך היא ענתה להם בחוצפה שמעולם לא היו חולמים ואמרה שהיא החליטה ללכת בדרך אחרת ומשנה את כל לבושה ועוזבת את הבית, האמא נשברה ורק בכתה אולם האבא לקח אותה לטיול ואמר לה שחשבנו הרבה עלייך ואני רוצה לומר לך שהחלטנו לומר לך שאנחנו אוהבים אותך כמו שאת ואת לעולם תשארי הבת שלנו ונשתדל לעזור לך במה שאת צריכה הבית פתוח לפנייך, כמובן שלא עזר שום דבר אלא כבר למחרת שינתה את כל מלבושה בצורה פרוצה והיית נעלמת והולכת לכל מיני מקומות והאבא ממשיך רק לשדר חום ואהבה בלי שום הערה למרות כל הביזיונות מהשכנים ומהסביבה על ההופעה שלה וגם למרות שיש עשרה ילדים בבית ומפריעה לכולם לא העירו דבר אלא השתדלו לעזור לה ושתרגיש טוב בבית כך במשך עשר שנים, והנה לאחר שעברה את כל המשבר התחילה קצת לחשוב עם עצמה על כל מה שעשתה להורים וגמרה בליבה שהיא רוצה לחזור אל המקורות אכן היועצת שלה אמרה לה שתהיה מתונה ולא תספר להורים עד שתבחן את עצמה בסתר שאכן היא כנה עם עצמה וכך עשתה ולבסוף הגיע השבת שהחליטה שבמוצ"ש היא מודיעה להורים שהיא חוזרת למקורות ולבשר אותם בבשורה הגדולה ביותר, אולם במוצ"ש כאשר חשבה לקפוץ להורים בכדי לבשר קיבלה טלפון מהאמא שהאבא קיבל התקף ואושפז ולצערנו משם לא חזר, והיא בכתה נורא ואיום יותר מכולם שלא הספיקה לשמח אותו על כל הצער שעשתה להם וכל החום והאהבה שהעניק לה ממש נזקקה לתרופות הרגעה, וברוך השם כיום היא עומדת להתחתן והבחור עלה ברעיונו שהדבר הכי יפה שיוכל לעשות לה היא להציע נישואין דוקא בקבר של האבא לשמח אותו שבונה בית של תורה, והיא מאוד התרגשה מהעניין ושוב בכתה ולאחר מכן אמרו קדיש בבכיות על האבא. כמה מרגש לראות מה כוחו של חום ואהבה.

יסוד הח"ח מחלוקת יהושע וכלב בדרכי ההנהגה:

ובזה נבא לביאור פרשתנו ומתרחץ הח"ח בהקדם שיש לחקור מה היא השקפת תורה בהנהגת האדם עם ציבור, האם כאשר הציבור אינו הולך בהשקפת תורה הדרך היא למחות בו בתקיפות ולהתרחק ממנו, או הדרך לקרב אותו ולאט לאט להשפיע עליו לטובה, והנה בכל דרך יש מעלה וחסרון, בדרך הראשון שמוחה בהן ומוכיחן יש מעלה שאין חשש שילמד ממעשיהם ויושפע מדרכם, אך יש סיכון שינזק מהם מפני שישנאו אותו, ולדרך השניה יש מעלה שאין חשש שיזיקו אותו בגופו כיון שהוא קרוב אליהם, אך יש חשש שיושפע מדרכם. ועל פי זה מפרש החפץ חיים שבזה נחלקו יהושע וכלב, יהושע סובר כדרך ראשון ולכן הביע בגלוי התנגדות לדרך של המרגלים ומחה בהן, וא"כ למרות שאין חשש שיושפע רוחנית מדרכן אך יש חשש שיזיקו

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

שקודם תהיה לו מידת אהבת הבריות כי רק כאשר ידבר לאדם מתוך חום ואהבה יוכל לחדור לליבו ולהשפיע עליו לטובה, משמע מדברי התנא הלל שדרכו של אהרון יותר רצויה.

דברי חז"ל על אהבת ישראל את אהרון יותר ממש:

ומבואר במדרש תנחומא פרשת חקת: שישאל אהבו יותר את אהרון בגלל מידה זו שהיית בו, וז"ל והיו ישראל אוהבין יותר אהרון ממש, לפי שהיה משה אומר יקוב הדין את ההר, אבל אהרון היה משים שלום בין איש לחבירו ובין איש לאשתו, ואם היה שומע על אדם בעולם שרוצה לילך לדבר עבירה בלילה, היה יוצא בדרך, וכשהיה מוצאו אומר לו בני מפני מה אתה מהלך בדרך שמא יחשדוך בני אדם בדברים רעים, ואתה בני איש טוב וממשפחה מיוחסת וטובה אתה, ומזהירו ומשיבו מדרך רעה, והיו כל ישראל אוהבים את אהרון אנשים ונשים, ולכך אמרו רבותינו ז"ל הוי מתלמידיו של אהרון אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, ועל כך ויבכו את אהרון שלשים יום (דברים לד ת), האנשים לבד עכ"ל. **מתבאר מדברי המדרש** שאכן כתיב ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלשים יום (דברים לד ת), האנשים לבד עכ"ל. **מתבאר מדברי המדרש** שאכן גם משה ואהרון היו להם שני הנהגות משה נהג יותר בתקיפות ובהעמדת הדין על תילו ואילו אהרון נהג בסלחנות ולקרב את הבריות וכן מתבאר מדברי התנא באבות כנ"ל. [ולפי דברי המדרש אפ"ל שלכן משה בירך דוקא את יהושע שהלך בדרכו בתקיפות כהשקפתו, מעין הנאמר אצל יצחק רצה לברך את עשיו שהוא מידת הדין כמבואר בזוהר].

שמאל דוחה וימין מקרבת:

וכבר אמרו חז"ל במסכת סוטה דף מז ע"א, וכן במסכת סנהדרין דף קז ע"ב, תנו רבנן לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת, לא כאלישע שדחפו לגחזי בשתי ידיו, ולא כיהושע בן פרחיא שדחפו לישו הנוצרי בשתי ידיו ע"כ. ואם נתבונן שכל עולם הנצרות אשר אנו עדים למציאותו ולכל הרדיפות שסבלו עם ישראל מהן הכל בגלל שרבו של ישו דחה אותו ולא נהג כלפיו בסלחנות למרות שהתחרט על מעשיו, שומו שמים מטעות בתלמיד אחד נוצר בכיה לדורות ורדיפה וסבל לישראל. **וכבר אמר הנביא הושע פרק יא (ג) ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותי ולא ידעו כי רפאתים:** (ד) בחבלי אדם אמשכם בעבתות אהבה ואהיה להם כמרימי על על לחיהם ואת אקלו אוקיל: ופרש"י הושע פרק יא (ג) ואנכי תרגלתי לאפרים קחם וגוי שלחתי לפניהם מנהיג המרגלים בנחת: קחם על זרועותי, זה משה שנאמר בו (במדבר יא) **כאשר ישא האומן את היונק:** (ד) בחבלי אדם, הייתי מושכם תמיד בחבלים רכים אשר ימשוך בהם אדם את בנו כלומר במשיכת רחמים וכן ת"י.

ואכן כך כתב הרמב"ם באגרתו הידועה (במאמר קידוש ה'), וז"ל: ואין ראוי להרחיק עוברי עבירה ומחללי שבת, ולמאוס אותם, אלא יש לקרבתם ולזיזם בעשיית המצות, וכבר אמרו חז"ל שהפושע בצרון כשיבוא אל בהכ"נ להתפלל מקבלין אותו, ואין נוהגים בו מנהג בזיון, וסמכו על הפסוק לא יבוזו לגנב כי יגנוב למלא נפשו כי ירעב, אל יבוזו לפושעי ישראל שבאים בסתר לגנוב מצות. עכ"ל. **וכן השיב בשו"ת הרשב"א חלק ה סימן רלח כיצד לנהוג עם העוברים על איסורים,** וז"ל וזה מה שהשבת לחכם ר' יעקב בן הכסף בעל ישיבה בטוליטולה על הנהגת המדינה זו ויסור העוברים. **דע כי לשון רכה תשובה גרם ולעולם כל מישר ומישר ופנה דרך לפני העם להסיר המכשלה את העם צריך לעלות מן הקלה אל החמורה.** וכיו"ז **זהו עצתי שתפתה בלשון רכה פעם ושתים.** והרבה רעים על הרעים שמאל דוחה וימין מקרבת אולי יזכו וישבו מדרכם הרעה ורשעים עוד אינם עכ"ל. **והוסיף על כך בשו"ת יביע אומר חלק ז - אורח חיים סימן טו וז"ל** וכל שכן שבזמננו אנו אין בנו כח להעמיד משפטי הדת על תילם. וכמ"ש בשו"ת אפרקסתא דעניא (סימן קסה אות ג) בשם הגאון רבי יוסף מפוזנא. ע"ש. **ועינינו הרואות שכמה מפושעי ישראל כאלה חזרו בתשובה שלימה, לאחר שקבלנו אותם בסבר פנים יפות ופנים מסבירות,** וכמאמר חז"ל (סנהדרין קז ב) לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת. **וכ"כ בשו"ת לב אברהם (ס"ס יח),** על רב גדול אחד משיקאגו זצ"ל, שפעם בא לבית מדרשו בשבת איש אחד שהיה לו יארצייט, והחנות שלו היתה פתוחה בשבת בפרהסיא, וביקש לעלות לתורה, וצויה לקוראו בהוספת העולים, וכמה חרדים ערערו על הרב בזה, ובסופו של דבר האיש הזה נעשה בעל תשובה גמור, ונהפכו הוא וכל בני ביתו לשומרי תורה ומצות, ע"י שנתקברו אל הרב. ע"ש.

ביאור למה הפרשה נקראת שלח:

לפי זה פרשתנו מלמדת אותנו את הדרך של חנוך את הנער על פי דרכו והחכמה לגלות הבנה ולא להילחם את הנער אלא להביאו לידי הבנה בחום ואהבה, וכך נהג השם יתברך שאמר למשה רבנו כמבואר ברש"י שלח לך - לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח, לפי שבאו ישראל ואמרו (דברים א, כב) נשלחה אנשים לפנינו, כמה שנאמר (שם) ותקרבון אלי כלכם וגוי, ומשה נמלך בשכינה. אמר אני אמרתי להם שהיא טובה, שנאמר (שמות ג, יז) אעלה אתכם מעני מצרים וגוי, חיהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא יירשוה: ביאורם של דברים הרי פשוט וברור שהמאמין יודע שהשם יתברך הבטיח ארץ זבת חלב ודבש ומה מקום לתור ולראות את הארץ, אך למרות השיב השם יתברך למשה שלח לך לדעתך בכדי שלא יחשבו שמסתתר דבר אחר ורק כך יבינו עד כמה טעו בבקשתם, וזה הדרך לחנך ונרמז בשם הפרשה שלח לך לדעתך.

מעשה עם החפץ חיים:

ומסופר על החפץ חיים שפעם בא אחד התלמידים להתקבל לישיבה אך לאחר שהחפץ חיים תהה על קנקנו ראה שאינו מתאים לישיבה ולכן אמר לו שאינו יכול להתקבל לישיבה אך בהיות והוא מתגורר רחוק וכבר אין לו רכבת לחזור לכן ילון הלילה בביתו של החפץ חיים כי לא הסכים שישן בישיבה ולמחרת בבוקר יסע לביתו כמובן שהסכים ואכן הכינו לו מיטה וישן בביתו של החפץ חיים בלילה בשעה מאוחרת עבר החפץ חיים ליד מיטתו וראה שהוא מתכרבל מקור הלך והביא את מעיל הפרווה שלו וכיסה אותו עם המעיל ואכן התחמם ולא הגיב למרות שהרגיש במעשה למחרת בבוקר נסע לביתו, והנה עברו שנים ואכן באמת אותו תלמיד לא המשיך הרבה ללמוד אלא יצא לעסקים אולם את יוצאי חלציו הכניס לעולם הישיבות וכולם לומדי תורה, פעם נפגש עם אחד ממכריו מאותו תקופה ושאל אותו כיצד זכה שיוצאי חלציו לומדי תורה, והשיבו שעד היום הוא מרגיש את החום של המעיל של החפץ חיים וסיפר לו את המעשה שהיה איתו ומאז חדר בליבו הערך ללומדי תורה ואכן זה

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

השפיע על יוצאי חלציו. ללמדנו כמה פועלת אהבה שאחד מעניק לחברו יכולה להקים דורות שלימים. ומאידך כמה נזק כאשר אדם פוגע בחברו לא רק כ"ד אלף תלמידי ר"ע שנפטרו על שלא נהגו כבוד אלא כמסופר שכל עולם הנצרות נוצר מתלמיד אחד שנדחה. ויש ספורים רבים כיצד בקצת חוס ואהבה השפיעו לטובה והצילו רבים תן לחכם ויוסף.

מעשה חינוכי של הרב אריה לוי:

סיפר הרב בהר"ן על עצמו בהיותו לומד בתלמוד תורה עץ חיים ובאותו זמן היית הארוחה העיקרית במוסד ומידי פעם מחלקים להם קינוח פודינג אדום שזה היה כמעדן בזמננו, יום אחד מאוד השתוקק לפודינג ולאחר שקיבל מנה ראשונה ניגש וביקש פעם שניה ואכן קיבל אלא שזה לא סיפק וביקש מהטבחית פעם שלישית ותגובתה היית כיון שכבר קיבלת פעמיים ואחרים עוד לא קבלו לא שייך לתת לו עוד, ומתוך כעס שלא נענתה בקשתו הפך את קערת הפודינג, כמובן שזה עשה רעש מיד בהנהלה קראו לו ואמרו לו שמחר בבוקר יגש למשגיח הרב אריה לוי, כמובן שמרוב פחד ומתח מה יהיה איתנו על מעשה הקונדס שעשה ומה ישיב על כך מחר למשגיח ממש לא ישן בלילה, למחרת הובא אחר כבוד למשגיח והוריד פניו מרוב בושה ואז פונה אליו הרב לוי שמעתי עליך שאתה מאוד אוהב פודינג כמובן שהגיב כן, ומיד אמר לו המשגיח שהביא לו צלחת מלאה פודינג לאכול, הוא היה המום מאחר וציפה במתח לתוכחה קשה על מעשה הקונדס שעשה ופתאום ראה ההיפך באיזה חביבות ונעימות מדבר אליו, הדבר הזה שהקרין עליו חוס ואהבה חולל בו מהפך ונכנסה בו שאיפה לזכות להיות מחנך עם אצילות נפש כזו.

מעשה שהיה כיצד הורה מרן פאר הדור לנהוג:

ואכן נשאל בשו"ת יביע אומר חלק י - יורה דעה סימן כד ב"ה. ירושלים, ט' אייר תשל"ו. לכבוד ידידנו הדגול הרב הגאון רבי יעקב ש. קצין (שליט"א), רבה של ק"ק "שערי ציון" ברוקלין ניו יורק. אחרי עתרת החיים והשלום. נדרשתי לאשר שאלוני על דבר האיגרת שפירסם הרב משה שמאע בשבח חכמי המדע בדורותינו, והעדיף את מסקנתם על דעותיהם של רבותינו חכמי התלמוד. גם בעיני יפלא. כי בודאי אין לנו לזוז ממה שקבעו חז"ל בכל דבריהם, כי רוח ה' דיבר בס ומלתו על לשונם, וכל שכן במה שנוגע לדניא, שכדבריהם יש לנו להורות, לשעה ולדורות. ואין לנו לחוש לחכמי המדע והרפואה כשהם עומדים בסתירה לדברי רבותינו ז"ל. וכו' למרות כל האמור הנני מייעץ לכת"ר שלא להרחיק ולדחות בשתי ידים את רבי משה שמאע, בהיות שבעבודתו החינוכית הוא מקרב בדרכי נועם ובמתק שפתים את הצעירים בניס וננות של אחינו בית ישראל, לתורה וליראת שמים, אלא שבזה נמשך אחר דברי רבינו אברהם בן הרמב"ם הנ"ל, וכבר אמרו חז"ל (סוטה מז א) לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת, ולמושכו בעבותות אהבה כדי שימשיך במלאכת הקודש בשדי החינוך התורני. והאמת והשלום אהבו. ידדו הדושי"ת באה"ר עובדיה יוסף ראשון לציון הרב הראשי לישראל עכ"ל.

מעשה עם הרה"ג גרשון אדלשטיין זצ"ל:

סיפר אחד שהיה עד למעשה לפני שנים בעודו למד בתלמוד תורה חזר לבית עם חברו לכיתה בהיותם בכיתה ג' כאשר הגיעו לרחוב דסלר ביתו של חברו נפרדו ועל החבר לביתו בעודו מתעכב שם למטה פתאום שומע צעקות של אביו על חברו איך אתה מעשן מצאתי סיגריות בחדר שלך אתה לא תהרוס את החינוך בבית ולכן אתה לא תיכנס הבייתה וטרק עליו את הדלת, ותיכף אותו חבר רץ למטה בוכה ושאלו מה קרה אולם היה נחוץ להתפנות והציע לו להיכנס לבית הכנסת אהבת חסד בדסלר המתין לו ולאחר מכן היה מאוד בוכה היה שם אדם ישיש שלא הכירו אותו ופנה לילד הבוכה מה קרה ולמה בוכה ולאחר הפצרות של חברו הסכים וסיפר שאבא שלו זרק אותו מהבית שמצא אצלו בחדר סיגריות שהיו לו מפורים ושמר עליהם, נשאל היכן ביתו והלכו יחד לבית עם הישיש, הגיעו לבית דופקים בבית והאמא פתחה את הדלת ונדהמה ראתה את הרה"ג אדלשטיין בפתח ואוחז את ידו של בנם, מיד רצה לקרוא לבעלה שראש הישיבה בדלת ממש היה המום, ואז פנה אליו הרב אדלשטיין איך הוא מסוגל לזרוק את בנו החוצה, האב השיב בגלל שמצא אצלו סיגריות ויקלקל את החינוך של שאר הבנים, אמר לו הרב אדלשטיין שזה טעות גמורה ילד לא זורקים מהבית בשום מצב ההורים צריכים לפשפש במעשיהם למה הילד הגיע לכך אבל חובה לקרבו ולהחזירו בבית אפילו חזר בשאלה ואפילו מחלל שבת ויותר מכך כי רק בדרך זו אפשר להצליח בחינוך הילדים ואם אתה אינך רוצה אני יקח אותנו אלי לביתי, כמובן שהוחזר לביתו. ללמדנו שהדרך לחנך רק בחוס ואהבה אפשר להשיג תוצאות ואילו בריחוק מאבדים אותה נשמה לגמרי.

מוסר השכל:

למדנו מפרשתנו את הדרך הראויה לנהוג עם הציבור ובכל בית יהודי שאבן היסוד להצלחה בחינוך ובחברה היא רק על ידי חוס ואהבה, ולכן בחברה צריך לאהוב את הבריות ולקרבו לתורה בחוס ואהבה, ובזה אפשר להבין שהקב"ה שיבח במיוחד דרכו של כלב אשר בחר בדרך זו של קירוב הלבבות ורק כך אפשר להשפיע על השני, וכדרכו של אהרון הכהן וכאשר לימדנו הלל הזקן שרק בדרך זו אפשר לקרב את הלבבות, וק"ו בדורנו אשר רבו המסיתים וגורמים שנאה נגד תורת ישראל ברור שהדרך לקרב הלבבות ולאט לאט להשפיע לטובה ולהגדיל תורה ולהאדירה, ולא בדרך קנטרנית כי על ידי זה שתוקף ולוחם מרחיק יותר ואולי אף ממאיס את התורה ולומדיה, וכן בכל בית יהודי הרוצה להצליח לגדל דור ישרים מבורך חייבים להכין עצמם נפשית כיצד להעניק רק חוס ואהבה ורק בדרך זו מוצאים מסילות לליבם ובמיוחד בדורנו שיש נסיונות קשים של המדיה והתקשורת שמכלה כל חלקה טובה כמעט אין עצה ותבונה אלא בחוס ואהבה יהיה אפשר להאהיב את התורה ומצוותיה על יוצאי חלציו כי כל דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, וכל בית יש לו את התפקיד שלו להתמודד ולעבוד על המידות שלו כדי להתבונן ולחשוב מה הטוב ליוצאי חלציו ולא מה טוב לעצמו, ועל ידי זה נזכה לגדל דור ישרים מבורך ברוח ישראל סבא אכ"ר.

**בברכת שבת שלום ומבורך
הצב"י מרדכי מלכא אלעד**